

Rapoartele *SPACE I* 2025 pe Republica Moldova.

*Sistemul penitenciar și probațiunea. Seria istorică
recalculată, 2015 — 2025.*

DEȚINUȚI

5.844

la 31 ianuarie 2025

RATA / 100K

245,4

locul 3 în Europa

AREST PREVENTIV

1.128

19,4 % din total

CREȘTERE ANUALĂ

+ 4,4 %

față de 2024

Sursa principală

Aebi & Cocco — SPACE I 2025
Universitatea din Lausanne · Consiliul Europei

Promo-LEX

Document pregătit în mai 2026,
pe baza raportului SPACE I publicat la 18 mai 2026.

CAPITOLUL 01

Despre raportul SPACE I 2025

Raportul Council of Europe Annual Penal Statistics — SPACE I 2025 a fost publicat la mijlocul lunii mai 2026 și adună date despre populația penitenciară din 51 de administrații carcerale din statele membre.

Coordonat de Marcelo F. Aebi și Edoardo Cocco la Universitatea din Lausanne, raportul include pentru Moldova date la 31 ianuarie 2025, plus seria istorică recalculată pe populația de referință revizuită după Recensământul 2024.

Acest material rezumă principalele constatări pentru Moldova și le pune în context cu mediile europene. Cifrele sunt preluate direct din tabelele SPACE I 2025 și SPACE II 2025, fără reestimări sau ajustări proprii.

Ce este nou față de raportările anterioare

SERIA ISTORICĂ RECALCULATĂ

2015 – 2025, baza populațională unitară

SPACE I 2025 publică o serie 2015 – 2025 a ratei de încarcerare pentru Moldova, calculată consecvent pe populația revizuită după recensământ. Datele anterioare, exprimate pe populații mai mari estimate, apăreau artificial mai mici. Noua serie permite o citire corectă a tendinței.

Datele Moldovei exclud teritoriile aflate în afara controlului autorităților constituționale, conform metodologiei SPACE.

CAPITOLUL 02

Cifrele cheie pentru 2025

La **31 ianuarie 2025**, sistemul penitenciar al Republicii Moldova număra 5.844 de deținuți, raportați la o populație de referință de 2.381.325 de persoane. Această cifră plasează Moldova pe locul 3 în Europa la rata de încarcerare.

5.844

DEȚINUȚI LA 31 IANUARIE
2025

Față de 5.868 la 31 ianuarie
2024.

245,4

DEȚINUȚI LA 100.000 LOC.

+ 4,4 % față de 2024, după o
ușoară scădere anul anterior.

locul 3

POZIȚIE ÎN EUROPA

După Turkiye și Azerbaidjan.
Georgia coboară la 220.

Trei indicatori suplimentari merită atenție specială, în coroborare cu schimbarea de tendință:

1.128

PERSOANE ÎN AREST
PREVENTIV

19,4 % din total. Ponderea a
crescut continuu din 2020.

25,9 luni

DURATA MEDIE A
DETENȚIEI

Printre cele mai lungi din Europa,
după Portugalia, Ucraina și
Azerbaidjan.

27

DECESE ÎN CUSTODIE
(2024)

17 cauze naturale, 4 violente,
zero sinucideri raportate.

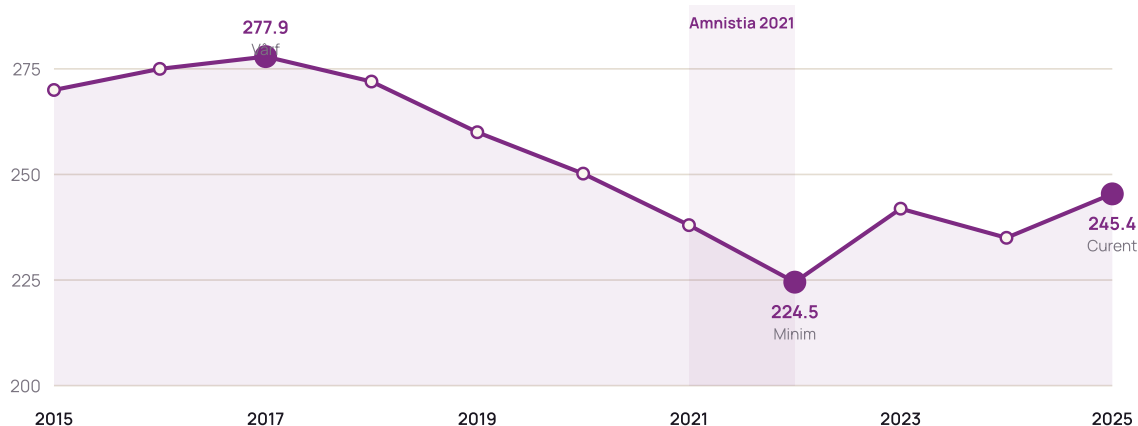
CAPITOLUL 03

Evoluția ratei de încarcerare 2015 – 2025

Raportul SPACE I 2025 oferă pentru prima dată o serie completă, recalculată pe populația de referință revizuită. Aceasta arată o traiectorie în formă de U: rate înalte între 2015 și 2018, scădere graduală până în 2022, urmată de o revenire ascendentă în ultimii trei ani.

Rata de încarcerare / 100.000 locuitori · serie recalculată 2015 – 2025

Pe baza populației de referință revizuită după Recensământul 2024.

Sursa: SPACE I 2025, tabelul de evoluție a ratei populației penitenciare.

Tendința recentă: revenire spre vârful istoric

Începând cu 2023, rata reîncepe să urce: **241,9** în 2023, **235,0** în 2024 și **245,4** în 2025.

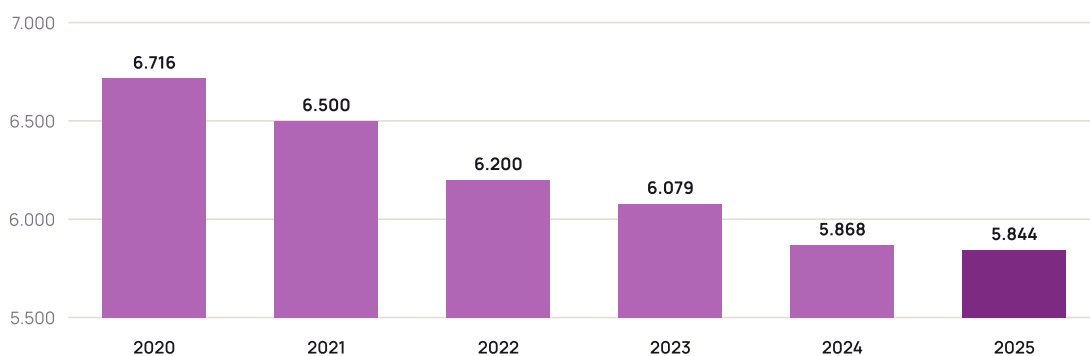
Creșterea anuală de 4,4 % între 2024 și 2025 este una dintre cele mai pronunțate din regiune. Această evoluție face Moldova să urce pe locul 3 în Europa, depășind Georgia, care a coborât la 220.

CAPITOLUL 04

Populația penitenciară și ponderea arestului preventiv

Total deținuți, valori absolute · 2020 – 2025

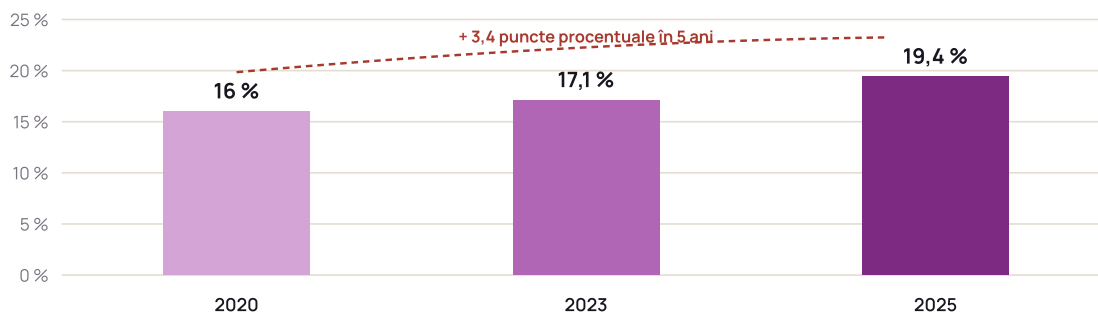
Date la 31 ianuarie a fiecărui an, din rapoartele SPACE I și World Prison Brief.

Numărul deținuților a scăzut de la 6.716 (2020) la 5.844 (2025), o reducere de ~ 13 % în cinci ani. Tendința pare să se fi temperat după 2023, cu o stabilizare în jurul valorii de 5.800 – 5.900. Populația rezidentă însă scade mai rapid decât numărul deținuților, ceea ce explică creșterea ratei.

Arestul preventiv – pondere în totalul populației penitenciare

Evoluție 2020 – 2025, conform SPACE I.

CAPITOLUL 05 · CONSTATARE CENTRALĂ

Arestul preventiv: o problemă structurală

Ponderea persoanelor aflate în arest preventiv a urcat la **19,4 %** din totalul populației penitenciare – 1.128 din 5.844 de deținuți la 31 ianuarie 2025. O pondere îngrijorător de ridicată pentru o măsură procesuală excepțională.

1.128

PERSOANE ÎN AREST
PREVENTIV

Date la 31 ianuarie 2025,
conform SPACE I 2025.

19,4 %

DIN TOTALUL POPULAȚIEI
PENITENCIARE

În creștere de la 16,0 % în 2020
și 17,1 % în 2023.

+ 3,4 pp

CREȘTERE ÎN CINCI ANI

Tendință consecvent
ascendentă pe perioada 2020 –
2025.

CE SEMNALEAZĂ ACESTE CIFRE

Arestul preventiv este o măsură procesuală excepțională, prevăzută de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și de Codul de procedură penală al Republicii Moldova ca instrument de ultimă instanță. O pondere de aproape o cincime din populația penitenciară indică o aplicare a măsurii peste limitele necesare desfășurării anchetei și judecății. Sub jurisdicția CEDO, Republica Moldova a primit deja condamnări pentru arest preventiv abuziv (cauzele Sarban, Castraveț, Ursu, plus jurisprudența recentă).

CAPITOLUL 06

Cine sunt deținuții. Cât poate primi sistemul.

30 ani

VÂRSTA MEDIANĂ

Cea mai scăzută din administrațiile SPACE. Media europeană: peste 36.

1,8 %

DEȚINUȚI STRĂINI

99 de persoane. Doar România raportează o pondere mai mică.

5,3 %

FEMEI · 0,6 % MINORI

94,7 % bărbați. 32 de minori sub 18 ani.

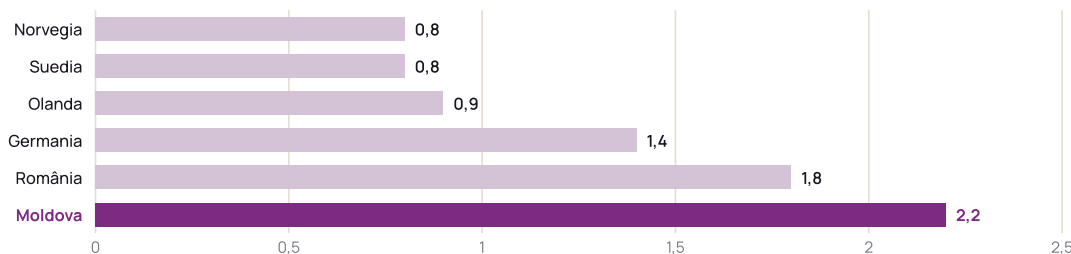
Capacitate și personal

Capacitatea oficială este de **6.735 locuri**. Cu 5.844 de deținuți, gradul de ocupare se situează la 86,8 %. Pe ansamblu, sistemul nu mai este suprapopulat, deși unele unități individuale (Penitenciarul nr. 13 din Chișinău) continuă să depășească capacitatea.

Personalul rămâne însă subdimensionat: **2,2 deținuți / angajat**, cu ~ 2.640 de angajați în custodie. Norvegia, Suedia și Olanda raportează sub 1,0. Diferența limitează direct capacitatea de a oferi supraveghere individualizată și programe de tratament.

Raport deținuți per angajat · comparație europeană

SPACE I 2025. Valori mai mici = mai mult personal per deținut.

Mortalitate: zero sinucideri în 2024

27 de persoane au decedat în custodia sistemului penitenciar în 2024, dintre care 21 (77,8 %) în interiorul instituțiilor: 17 cauze naturale, 4 violente, zero sinucideri raportate — ceea ce diferențiază pozitiv Moldova de multe sisteme europene.

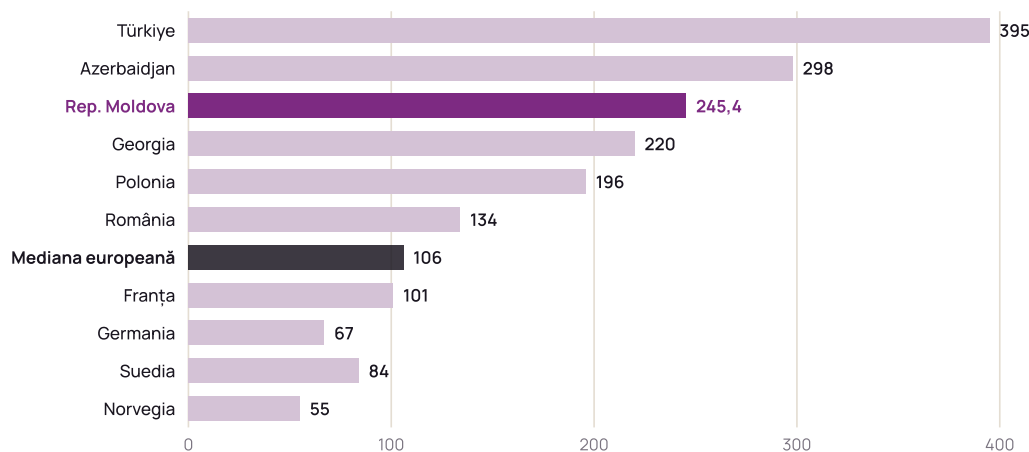
CAPITOLUL 07

Moldova în contextul european

Republica Moldova ocupă locul 3 în Europa la rata de încarcerare în 2025, după Türkiye și Azerbaidjan. Diferențele față de țările occidentale rămân substanțiale, iar re poziționarea peste Georgia confirmă o schimbare reală de tendință.

Rata de încarcerare / 100k locuitori · selecție de țări, 2025

SPACE I 2025 · linia neagră marchează mediana europeană.

Probațiunea: o pârghe care se restrânge

La 31 ianuarie 2025, în Republica Moldova erau **5.284 de persoane** sub supraveghere de probațiune, dintre care 2.999 condamnate definitiv (56,8 %). Rata raportată este **221,9 / 100.000 locuitori**.

Comparația cu raportările anterioare cere prudență din cauza schimbării populației de referință. Cu toate acestea, rata de 221,9 plasează Moldova mai jos față de poziția raportată anterior pentru 2023 – 2024, sugerând o restrângere a utilizării probațiunii.

DIRECȚIE OPUSĂ RECOMANDĂRII EUROPENE

Combinată cu creșterea arestului preventiv, restrângerea probațiunii ridică întrebări despre direcția politicii penale moldovenești. Tendința este opusă orientării europene generale, unde măsurile neprivative de libertate sunt extinse pentru a reduce presiunea pe sistemul penitenciar.

CAPITOLUL 08

Tabel de sinteză 2020 – 2025

Datele de mai jos rezumă principalii indicatori pentru perioada analizată, pe baza seriei recalculate publicate în SPACE I 2025.

Indicator	2020	2023	2024	2025
Total deținuți	6.716	6.079	5.868	5.844
Rata la 100.000 loc.	250,2	241,9	235,0	245,4
Loc în Europa	–	locul 4	locul 4	locul 3
Femei (%)	–	5,4	–	5,3
Arest preventiv (%)	16,0	17,1	–	19,4
Arest preventiv (nr.)	–	–	–	1.128
Deținuți străini (%)	–	1,5	1,3	1,8
Ocupare locuri (%)	–	90,3	87	86,8
Durata medie (luni)	–	–	25,6	25,9
Decese în custodie (nr.)	–	–	–	27
Probațiune (per 100k)	–	320	320	221,9

Cifrele pe 2025 corespund datelor la 31 ianuarie 2025, publicate în SPACE I 2025 (mai 2026). Liniuța indică valori neraportate. Datele de probațiune corespund unor metodologii diferite între ediții, comparațiile între ani cer prudență.

CAPITOLUL 09

Constatări și direcții de acțiune

Datele SPACE I 2025 sunt mai îngrijorătoare decât ediția anterioară. Moldova urcă pe locul 3 în Europa la rata de încarcerare, după ce două țări vecine au înregistrat reduceri. Creșterea anuală de 4,4 % este una dintre cele mai pronunțate din regiune și întrerupe tendința descendentă din perioada 2018 – 2022.

Arestul preventiv apare ca elementul cel mai problematic. Creșterea sa, de la 16 % la 19,4 % în cinci ani, indică o aplicare a măsurii dincolo de scopul ei procesual originar.

Ce ar trebui să se schimbe

Reducerea aplicării abuzive a arestului preventiv cere modificări la nivel legislativ și de practică judecătorească. Măsurile preventive alternative (cauțiune, arest la domiciliu, control judiciar) sunt folosite mult mai rar decât arestul. Durata medie a detenției de 25,9 luni cere atât scurtarea procedurilor judiciare, cât și o utilizare mai activă a liberării condiționate.

Surse

01 Aebi, M. F., Cocco, E. (2026). *Prison Populations SPACE I – 2025*. Universitatea din Lausanne și Consiliul Europei, publicat la 18 mai 2026.

02 Aebi, M. F., Cocco, E. (2025). *Prison Populations SPACE I – 2024*.

03 Consiliul Europei. *Annual Penal Statistics SPACE II 2024 și 2025: Persons under the supervision of probation agencies*.

04 World Prison Brief, Birkbeck, University of London. Profilul Republicii Moldova.

Sub jurisdicția Curții Europene a Drepturilor Omului, Republica Moldova a primit deja condamnări pentru arest preventiv abuziv (cauzele Sarban, Castraveț, Ursu, plus altele recente).

Combinăția dintre creșterea arestului preventiv și restrângerea probațiunii sugerează o politică penală care înclină spre soluții privative de libertate, în detrimentul măsurilor alternative – tendință opusă recomandării Consiliului Europei.

05 Administrația Națională a Penitenciarelor (anp.gov.md). Rapoarte de activitate și date statistice 2020 – 2025.

06 Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Cauze relevante împotriva Republicii Moldova privind arestul preventiv: Sarban, Castraveț, Ursu, plus jurisprudența recentă.

07 Legea nr. 243/2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30 de ani de la proclamarea independenței Republicii Moldova.